

MØTEINNKALLING

Utvalg: HOVEDKOMITEEN FOR OPPVEKST OG KULTUR

Møtested: Formannskapssalen

Møtedato: 10.04.2013

Tid:

kl 16.00 Ordinært møte (på rådhuset)

Orientering: Kulturnettverk Ringerike

v/kulturleder Marja Lyngra Høgaas

Ca. kl. 17.00 Temamøte i Dalsbråten barnehage

Reservert rom til gruppemøte fra kl. 15.00

Gyldig forfall meldes til sekretariatet, tlf. 32117481 (Ingebjørg) eller e-post sek@ringerike.kommune.no

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

SAKSLISTE NR 4

Innkalte:

Funksjon	Navn
Leder	Arnfinn Baksvær
Nestleder	Berit Karen Wathne Andersen
Medlem	Eli Johanne Ruud
Medlem	Mons-Ivar Mjelde
Medlem	Asbjørn Skille
Medlem	Jan Frantzen
Medlem	Hanne Karen Lien
Medlem	Magnus Herstad
Medlem	Christine Kristiansen Hovland

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Side
	Tittel	
10/13	13/41 <u>GODKJENNELSE AV MØTEPROTOKOLL - MØTE 06.03.2013</u>	
11/13	13/42 <u>REFERATSAKER</u>	

12/13 13/944
[SAMARBEID MED FRIVILLIGE](#)

13/13 11/455
[TEMAUTREDNING: LIVSKRAFTIGE LOKALSAMFUNN-INNSPILL TIL REVISJON AV KOMMUNEPLANEN](#)

EVENTUELT

Ringerike kommune, 04.04.2013

**ARNFINN BAKSVÆR
LEDER**

GODKJENNELSE AV MØTEPROTOKOLL - MØTE 06.03.2013

Arkivsaksnr.: 13/41

Arkiv: 033 &17

Saksnr.: Utvalg
10/13 Hovedkomiteen for oppvekst og kultur

Møtedato
10.04.2013

Forslag til vedtak:

Møteprotokollen godkjennes.

REFERATSAKER

Arkivsaksnr.: 13/42

Arkiv: 033 &17

Saksnr.: Utvalg

7/13 Hovedkomiteen for oppvekst og kultur

11/13 Hovedkomiteen for oppvekst og kultur

Møtedato

06.03.2013

10.04.2013

Forslag til vedtak:

Følgende sak tas til orientering:

A Notat, datert 02.04.2013 vedr. Barnehageopptaket 2013.

SAMARBEID MED FRIVILLIGE

Arkivsaksnr.: 13/944

Arkiv: 141 F08

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
16/13	Eldrerådet	02.04.2013
21/13	Hovedkomiteen for helse, omsorg og velferd	02.04.2013
12/13	Hovedkomiteen for oppvekst og kultur	10.04.2013
45/13	Formannskapet	09.04.2013
/	Kommunestyret	

Forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Innledning / bakgrunn

Frivillighet kan aldri erstatte kommunale tjenester, men det kan er et godt supplement til de kommunale tjenestene. Det tilstrebes økt bruk av frivillighet i løpet av handlingsplanperioden 2013-2016.

Beskrivelse av saken

Rådmannen legger frem en oversikt over det pågående samarbeidet til mellom frivillige lag og organisasjoner og Ringerike kommune.

Dette er ikke en uttømmende liste, men er ment å vise bredden og omfanget i det frivillige arbeidet.

Samarbeid med frivilligsentralen

- Båtvettundervisning, samarbeid med SLT-koordinator, politiet, brann- og redningstjenesten.
- Natteravn, samarbeid med SLT-koordinator, politiet.
- Zoberzone, frivillige natteravnere med som vakter.
- Flerkulturelle grupper, samarbeid med Læringscenteret.
- Samfunnstjeneste, samarbeid med Friomsorgen.
- Matombringing, samarbeid med Ringerikskjøkken.
- Hjelp på kommunale omsorgssentra, trygdeboliger, omsorgsboliger osv i hele kommunen
- Utstyrssentral, samarbeid med kommuneoverlegen og folkehelse.
- Ti-på-topp, samarbeid med folkehelse.
- Aktiv dag – Heradsbygda, samarbeid med folkehelse og Heradsbygda dagsenteret.
- Helse- og omsorgskonferanse, samarbeid med kommuneoverlegen og folkehelse.
- Aksjon rydding av busk og kratt, samarbeid med kommunen og Stiftelsen Gladtvedt brygge.
- Frivillige inn i skolen, strikkeundervisning i samarbeid med Hønefoss skole.

- Barnevakkurs, kommunalt ansatt er kursholder, samarbeid med helsetjenesten.
- Sorggrupper, samarbeid med diakon i kommunen.
- Flerkulturelle frokoster, samarbeid med Læringscenteret.
- Riddergårdsdagen, samarbeid med kulturtjenesten.
Telefonkontakt er i ferd med å etableres.
- Verdens aktivitetsdag, samarbeid med folkehelse.
- Mangfoldfestivalen, samarbeid med Voksenopplæringen, Kulturskolen.

Positiv oppvekst:

- Freezone, Freezone har også en representant i ungdomsrådet.
- Ungdomscafe, .
- Talentiade
- Natt til første mai og andre kulturelle arrangementer

Røde kors:

- Førstehjelpskurs
- Båtvett
- Leksehjelp

SLT koordinator:

SLT koordinatoren samhandler med nesten alle lokale lag og foreninger.

Likemannskortet: finne sponsorer til ulike aktiviteter slik at alle kan delta uavhengig av økonomi. Bistår enkeltpersoner, barn/unge i risikogrupper, ift idrettskontingenter, utsyr, transport osv.

LMS (lærings og mestringscenteret) og SLT koordinator.

Samarbeid om pårørende kurs, politi, Ringerike psykiatriske senter og andre lag og foreninger, eks landsforeningen mot stoffmisbruk.

Merkevarebygging ved SLT koordinator:

Lokalt "Tufte" fotballag i samarbeid med HBK. Mål om oppstart vår 2013.

Folkehelsekoordinator:

Bedriftidretten Buskerud: "Ti på Topp". I tillegg til bedriftsidretten Buskerud deltar også Ringerike O lag, Turistforeningen og syklistenes landsforbund.

Verdens aktivitetsdag:

Frivillisentralen, Turistforeningen og "Friskis og svettis".

Helse om omsorgskonferansen: Frivillisentralen

"Livsglede for eldre" i regi av elever ved Hønefoss vgs.

"Aktiv 365": Vang skole.

Opplæring i ulike uteaktiviteter. Ansvarselever lærer opp andre elever. Kommunen støtter tiltaket med 25`pr år.

Rådmannens vurdering

Det er et utstrakt samarbeid mellom frivillige lag og foreninger og Ringerike kommune. Det er en formidabel innstas som ytes av lag, foreninger og enkeltpersoner.

Frivilligsentralen er en viktig ressurs og motor i dette arbeidet. Ringerike kommune støtter driften til Frivilligsentralen med kr. 668.000 på år. Det er viktig å understreke at frivillighet er en verdi i seg selv. De som er engasjert i frivillig arbeid får en merverdi i sitt eget liv. I tillegg er det en ressurs inn i samfunnsutviklingen og et godt supplement til kommunale tjenester.

En av kommunens politisk vedtatte langsiktige strategier er å styrke det frivillige arbeidet i Ringerike kommune. Dette fordi vi tror at frivillig arbeid på alle måter er med på å gi en ønsket samfunnsutvikling. Det legges opp til et tettere samarbeid mellom Frivilligsentralen og Ringerike kommunes ordinære organisasjon. Hver sektor har utpekt en kontaktperson for det frivillige arbeidet, og det arbeides med å frigjøre ressurser til å opprette en Frivillighetskoordinator sentralt som kan lede arbeidet og være kontaktperson inn mot frivilligheten

Ringerike kommune, 13.03.2013

Wenche Grinderud
Rådmann

Virksomhetsleder:

Saksbehandler: Kirsten Orebråten

TEMAUTREDNING: LIVSKRAFTIGE LOKALSAMFUNN-INNSPILL TIL REVISJON AV KOMMUNEPLANEN

Arkivsaksnr.: 11/455

Arkiv: 140

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
25/13	Hovedkomiteen for miljø- og arealforvaltning	18.02.2013
47/13	Hovedkomiteen for miljø- og arealforvaltning	08.04.2013
/	Formannskapet	
13/13	Hovedkomiteen for oppvekst og kultur	10.04.2013
/	Hovedkomiteen for helse, omsorg og velferd	

Forslag til vedtak:

1. Følgende steder prioriteres som områder for utvikling og vekst i Ringerike kommune: Hønefoss sentrum, Haugsbygd, Heradsbygda, Hallingby, Nes i Ådal, Sokna og Tyristrand.
2. Det bør bygges opp et gjensidig godt samspill mellom byen Hønefoss og de ulike tettstedene og lokalsamfunna.
3. Føringerne tas inn i planprogrammet for revisjon av kommuneplanen.

Sammendrag

Ringerike kommune har en intensjon om å legge til rette for befolkningsvekst. For å oppnå dette må det utvikles steder som skaper grobunn for bolyst, aktivitet og næringsutvikling. Det bør bygges opp et godt samspill mellom byen Hønefoss og de ulike tettstedene og lokalsamfunna. For å oppnå dette vil det være nødvendig å konsentrere innsatsen. Ut fra kartlegginga i *Livskraftige lokalsamfunn* (vedlegg 1), samt notat fra NIBR (vedlegg 2) foreslår rådmannen 7 områder som prioriteres for utvikling og vekst: Hønefoss sentrum, Haugsbygd, Heradsbygda, Tyristrand, Sokna, Hallingby og Nes i Ådal.

Innledning / bakgrunn

I forbindelse med kommuneplanrevisjonen ble det i 2009 satt ned fire politiske arbeidsgrupper. En av gruppene skulle se på ulike tema innen distriktsutvikling. Arbeidsgruppa ønska å ta fatt i strategier/problemstillinger knytta til utvikling av livskraftige lokalsamfunn i Ringerike.

For å få et bedre kunnskapsgrunnlag har rådmannen kartlagt lokalsamfunn i Ringerike kommune. I tillegg har Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) utarbeida et notat om befolkningsutvikling og bosettingsmønster i Ringerike. Sammen utgjør dette grunnlagsmateriale til bruk i strategisk planlegging i arbeidet med revisjon av kommuneplanen.

Beskrivelse av saken

Begreper

Det er mange begreper knytta til *sted*, og det kan være forskjell på den faglige definisjonen og den allmenne tolkinga av begrepene. Et *sted* er et av avgrensa geografisk område, og kan for eksempel være et kvartal, ei bygd eller en hel by. *Lokalsamfunn* er en betegnelse for sted og sosialt miljø innenfor et mindre område.

Begrepet *tettsted* er definert slik av Statistisk sentralbyrå (SSB):

1. *En hussamling skal registreres som et tettsted dersom det bor minst 200 personer der (ca. 60-70 boliger).*
2. *Avstanden mellom husene skal normalt ikke overstige 50 meter. (...)*

Denne saken omhandler blant annet de mange lokalsamfunna i Ringerike kommune. Noen av disse er tettsteder etter SSBs definisjon.

Bosettingsmønster

Ringerike er både en bykommune og en landkommune. De fleste innbyggerne bor sentralt, i og rundt Hønefoss. I andre områder bor folk dels i konsentrert og dels spredt. Dette utbyggingsmønsteret er en viktig kvalitet, og Ringerike har gode muligheter for å framstå som attraktiv for bolig- og næringsutvikling.

Kartlegging av lokalsamfunn

Rådmannen ved Areal- og byplankontoret har kartlagt lokalsamfunn i Ringerike kommune. I dette arbeidet ble kommunen delt inn i 17 geografiske områder ved hjelp av grunnkretser. NIBR har i sitt arbeid nyttet de samme områdene. Rapporten *Livskraftige lokalsamfunn* er en oppsummering av hva som finnes i de 17 områdene, hvilke funksjoner og tjenester som tilbys. Se samleskjema på side 11 i vedlegg 1. For de områdene som inneholder flest funksjoner og tjenester er det utarbeida kart som viser hvor langt man kommer ved 5, 10, 15 og 20 minutters gange fra sentrumspunktet (gangtid på 6 km/t).

NIBR-notat

Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) er et uavhengig, samfunnsfaglig forskningsinstitutt. Notatet fra NIBR inneholder statistisk materiale om befolkningsutvikling og bosettingsmønster med kommentarer. Statistikk er presentert i tabellform med kommentarer som viser hovedtrekk og detaljtrekk. I tillegg har NIBR skrevet noen tilleggskommentarer vedrørende strategiske tilnærminger til tematikken befolkningsutvikling, bosettingsmønster og attraktivitet.

NIBRs metode er en livsløpsanalyse som består i at de følger ti årskull fra de var 15 år til de nå er i alderen 40-49 år. Analysen baserer seg på et utvalg av befolkningen, de 10 årskullene som erfaringsmessig er ferdige med etableringsfasen (født i perioden 1960-69). For rekrutteringsformål er det dagens 30-40 åringer kommunen bør ha som målgruppe, sammen med unge voksne i slutten av 20-åra. NIBRs data om tilflytting, fraflytting og videreflytting gir et bilde av tiltrekningskraft. NIBR presenterte sitt notat for formannskapet på strategiseminar 19.06.12.

NIBR stiller spørsmål ved om det finnes et balansepunkt hvor samarbeid og kommunikasjon mellom senter og omland fungerer optimalt. En utfordring for Ringerike blir å bruke ressursene på en måte som skaper attraktive lokalsamfunn av ulik karakter. NIBR mener det ikke er realistisk å gjøre ethvert lokalsamfunn attraktivt, og at en må velge å satse noen steder.

Hovedpunktene i NIBR-notatet er oppsummert i på side 6-7 i vedlegg 1 (*Livskraftige lokalsamfunn*).

Forholdet til overordnede og gjeldende planer

Nasjonal politikk

By- og tettstedsutvikling er et eget tema i Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (vedtatt ved kongelig resolusjon 24.06.11). Regjeringa forventer blant annet at *By- og tettstedskommuner vektlegger fortetting og transformasjon i sentrum og rundt kollektivknutepunkter og bidrar til å forhindre byspredning*. Attraktive byer og tettsteder tiltrekker seg næringsaktivitet og skaper økonomisk vekst. Byspredning fører til økt transportbehov og avhengighet av bil, samtidig som grunnlaget for å reise kollektivt, sykle og gå svekkes.

Gjeldende kommuneplan

I gjeldende kommuneplan for Ringerike 2007-2019 (vedtatt 30.08.07) står det blant annet følgende i den langsiktige delen:

- *Botilbudet i Ringerike skal være variert. Det skal legges vekt på bymessig fortetting og utvikling i Hønefoss. Regionhovedstaden Hønefoss skal videreutvikles som en robust og et naturlig sentrum. Hønefoss skal fremstå som den kompakte miljøbyen basert på en bærekraftig utvikling.*
- *Det skal tilrettelegges for en god utvikling i alle deler av kommunen. Nye utbyggingsområder skal primært lokaliseres til eksisterende tettstedsområder, for å styrke de kvalitetene tettstedene/ byen har i dag. Hovedtyngden av boligutviklingen skal skje i Hønefoss. Ved planlegging av nye utbyggingsområder skal det legges vekt på gode nærmiljøer, trafiksikkerhet, samfunnssikkerhet og sikring mot støy- og luftforurensning, hensyn til tilgjengelighet, universell utforming og ivaretagelse av mer spesifikke helsehensyn.*
- *I Heradsbygda, Haugsbygd og Viul er det ikke ønskelig med flere boliger.*

Energi og klimaplan

Kommunestyret vedtok 02.12.10 Energi- og klimaplan for Ringerike. Et av hovedmåla i planen er redusert utslipp fra transport, herunder arealplanlegging som minimerer transportbehov.

Økonomiske forhold

Honorar til NIBR for deres notat var kr 100 000,- inkl. mva.

Ringerike kommune har en rolle som samfunnsutvikler og tjenesteleverandør.

Bosettingsstrukturen vil ha konsekvenser for tjenestetilbudet i Ringerike.

Behov for informasjon og høringer

Informasjon og medvirkning vil ivaretas i den videre prosessen med revisjon av kommuneplanen. Dette innebærer blant annet at det planlegges folkemøter flere steder i kommunen.

Rådmannens vurdering

Befolkningsvekst og livskraftige lokalsamfunn

Ringerike kommune har en intensjon om å legge til rette for befolkningsvekst. For å oppnå dette må det utvikles steder som skaper grobunn for bolyst, aktivitet og næringsutvikling. Ringerike er en stor kommune, og det er en utfordring å ha en helhetlig kommune som totalt sett er bærekraftig. Det bør bygges opp et gjensidig godt samspill mellom byen Hønefoss, de ulike tettstedene og lokalsamfunna.

En del av dette arbeidet vil være å se på mulighetene for å utvikle noen urbane kvaliteter også på de mindre stedene. Dette kan bidra til vekst både ved tilflytting, tilbakeflytting og at dagens befolkning blir boende.

Flyttemotivundersøkelsen fra 2008 viser at nordmenn i mindre grad enn tidligere flytter pga. arbeid (37 % i 1972, 20 % i 2008). Det er nå blitt mer vanlig å begrunne bostedsvalg i individuelle steds- og familiepreferanser. Stedsmotiv handler blant annet om:

- Tilgang på varer, tjenester og aktiviteter
- Gode kommunikasjoner, korte avstander
- Fysiske og sosiale forhold ved nærmiljøet
- Stedstilhørighet, stedsidentitet

Revisjon av kommuneplanen

Formannskapet vedtok i møte 02.10.12 sak 215/12 at det startes opp en fullstendig revidering av gjeldende kommuneplan. Satsingsområdene i kommuneplanarbeidet er befolkningsutvikling, næringsutvikling og effektiv arealdisponering. For å oppnå dette må kommunen i sin planlegging sikre gode bomiljø og nødvendig forutsigbarhet for investorer og næringslivet. Kommunens planarbeid skal bygge opp om attraktivitet og omdømme. Det kan gjøres ved å se nærmere på hvordan Hønefoss fungerer både i forholdet til en større region, og det gjensidige samspillet mellom byen og lokalsamfunna.

Denne saken med vedlegg er en del av kunnskaps- og beslutningsgrunnlaget i det videre kommuneplanarbeidet. Revisjon av planstrategien og forslag til planprogram for kommuneplanarbeidet er planlagt behandla i formannskapet i mars.

Det vil bli gjort nærmere rede for kriterier for siling av innspill til kommuneplanen i planprogrammet. Siling vil både gjøres på et grovt nivå samt en nærmere finsiling. *Livskraftige lokalsamfunn* vil være med å danne grunnlag for silingskriteriene for innspill til kommuneplanen. Det vil vurderes å legge opp til en vekting av kriterier, og de prioriterte områdene bør da vektas høyt. Vurdering og vekting vil avhenge av type innspill (eks. nærings- og boligformål).

Samla vurdering

NIBR peker på at det er en utfordring for Ringerike å bruke ressursene på en måte som skaper attraktive lokalsamfunn av ulik karakter. Videre mener de at det bør satses på noen utvalgte steder, slik at ikke ressursene "smøres tynt utover".

Rådmannen støtter NIBRs vurdering, og anbefaler at det i kommuneplanarbeidet fokuseres på noen utvalgte områder for utvikling og vekst. Dette er også i stor grad i tråd med intensjonen i gjeldende kommuneplan fra 2007. Ut fra kartlegginga av hva som finnes av funksjoner og tjenester i de ulike områdene, samt notat fra NIBR foreslår rådmannen 7 områder som prioriteres for utvikling og vekst: Hønefoss sentrum, Haugsbygd, Heradsbygda, Tyrstrand, Sokna, Hallingby og Nes i Ådal.

En slik prioritering innebærer blant annet at det i arbeidet med revisjon av kommuneplanen spesielt ønskes innspill til utvikling av disse stedene, både når det gjelder bolig, næring og tjenester, samt å se på muligheten for å utvikle urbane kvaliteter. Det må vurderes nærmere hva dette vil si for de ulike områdene. Videre må kommunen vurdere hvordan dette skal følges opp i de ulike planene for kommunens tjenestetilbud. Arealdelen må sikre tilstrekkelig areal og for ønsket utvikling.

Rådmannen anbefaler at grunnlagsdokumentene i denne saken leses, spesielt kapittel 9 i vedlegg 2 hvor NIBR kommenterer de valg og vurderinger kommunen må gjøre.

Saksdokumenter

Trykte vedlegg

1. Livskraftige lokalsamfunn, en kartlegging av lokalsamfunn i Ringerike kommune, 31.01.13
2. NIBR-notat 2012:107 – Ringerike kommune: Befolkningsutvikling og bosettingsmønster

Ringerike kommune, 04.02.2013

Wenche Grinderud
Rådmann

Enhetsleder: Gunnar Hallsteinsen
Avdelingsleder: Grethe Tollefsen
Saksbehandler: Guro Skinnes